

UPPSALA
UNIVERSITET

Demokrati och ekonomisk utveckling

Karl-Oskar Lindgren

Demokrati och ekonomisk utveckling

- Få förnekar att det finns ett samband
- Men vad förklarar sambandet?
 - Välstånd ger demokrati
 - Något annat ger demokrati *och* välstånd
 - Demokrati ger välstånd

Moderniseringsteorin

- Ekonomisk utveckling leder till demokrati
- Lipset:

“Democracy is related to the state of economic development. Concretely, this means that the more well-to-do a nation, the greater the chances that it will sustain democracy.”

Moderniseringsteorin forts.

- Lipset visar att demokratier konsekvent är mer ekonomiskt utvecklade än icke-demokratier
- Tre faktorer
 - Klasstrukturen
 - Utbildning
 - Civila samhället
- Leder till demokratiska värderingar och toleranta normer

Moderniseringsteorin

- Ensidigt fokus på effekten av BNP per capita på demokrati
- Lipsets teori är mer nyanserad än så
- Normförändringar central roll

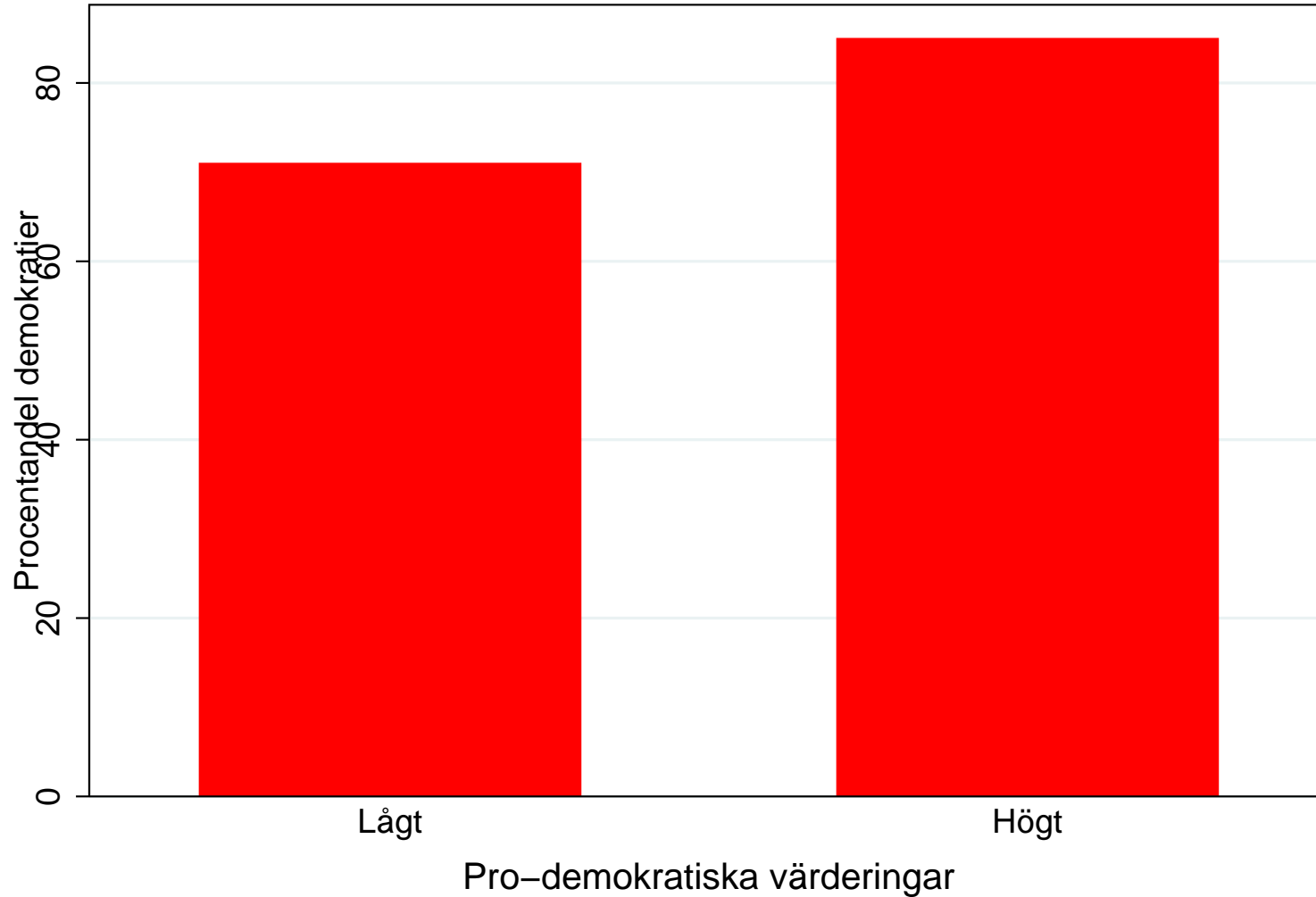
Politisk kultur

- Ingelhart & Welzel: ekonomisk utveckling och värderingsförändringar
- De relevanta demokrativärderingarna är jämlikhet, tolerans och självbestämmande
- Variant av Maslows behovstrappa
- Ett styrelseskick kan inte överleva i längden om det inte överensstämmer med landets politiska kultur

Läpparnas bekännelse

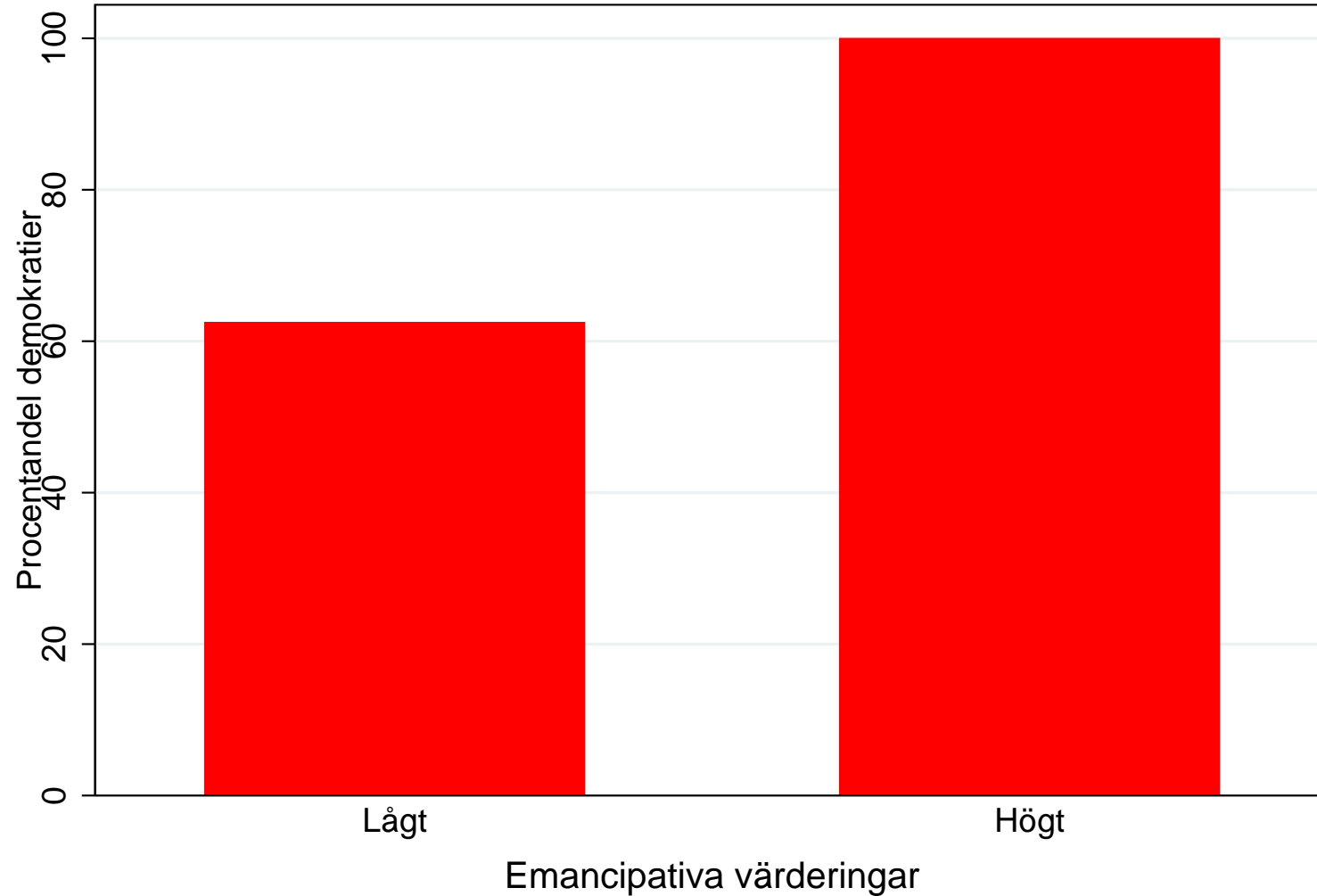
Sambandet mellan demokrati och pro-demokratiska värderingar 2000

Värderingarnas betydelse

Sambandet mellan demokrati och emancipativa värderingar 2000

Varför inte tvärtom?

- Moderniseringsskolan: ek. utv. ger demokrati
- Men kan det inte vara tvärtom?
- Lång debatt om demokratis tillväxteffekter

Demokrati som hinder förtillväxt

- Uppstod i modern form under 1960- och 1970-talen
- Bygger på neo-klassisk tillväxtteori

Lyxvaruargumentet

- Politisk jämlikhet spiller över på ekonomisk jämlikhet
- Demokrati leder till inkomstutjämning
- Demokrati hämmar tillväxten genom att främja hög konsumtion
- Kina paradexempel

Demokrati som förutsättning för tillväxt

- Andra saker som staten kan och bör göra
- Demokratier bättre på dessa andra saker

Äganderätt och tillväxt

- Effektiv äganderätt gynnar tillväxt
- Demokrati skyddar ägandet mer effektivt
- Men beror på varifrån hotet kommer

Offentliga investeringars betydelse

- Alternativt synsätt betonar vikten av offentliga investeringar
- Staten kan göra saker som privata aktörer inte kan
- Åtgärda marknadsmisslyckanden

Invändningar

- Idealiserad bild av existerande demokratier
- Förutsätter att staten har tillräcklig kunskap
- Ytterst en empirisk fråga

Så vad säger empirin?

- 50 års omfattande studier
- Men ingen enighet
- 15%, 27% och 58%
- Förvånande och nedslående?

Metodologiska svårigheter

- Väldigt svårt att identifiera effekten av styrelseskick på tillväxt
- Fyra problem:
 - Att mäta demokrati
 - Att studera indirekta effekter
 - Att ett styrelseskick inte är resultatet av slumpen
 - Att effekten kan bero på kontexten

Men något kan vi ändå säga

- Demokrati ingen kungsväg till ekonomisk utveckling
- Dock lite som tyder på att demokrati skulle hämma tillväxten
- En del som tyder på att demokrati ger stabilare och mer uthållig tillväxt
- Kanske är demokrati det minst dåliga styrelseskicket även ur tillväxtpunkt